

**Základní škola a Mateřská škola,
Hradec Králové, Úprkova 1**

**Mateřská škola Štefcova 1125
odloučené pracoviště
Pedagogický systém Marie Montessori**

**Školní vzdělávací program
pro předškolní vzdělávání**

„Pomoz mi, abych to dokázal sám“

Číslo jednací: 478/11/11

Hradec Králové

ZŠ ÚPRKOVA

Obsah:

1. Identifikační údaje.....	3
1.1. Předkladatel.....	3
1.2. Zřizovatel.....	3
2. Vize mateřské školy.....	4
3. Charakteristika školy.....	4
3.1. Typ a velikost školy.....	4
3.2. Spolupráce s dalšími partnery.....	4
4. Charakteristika ŠVP	5
4.1. Název ŠVP.....	5
4.2. Pedagogický systém Marie Montessori.....	6
4.2.1. Osobnost Marie Montessori.....	6
4.2.2. Pomoz mi, abych to dokázal sám.....	6
4.2.3. Základní rozdělení didaktického materiálu.....	6
4.2.4. Související pojmy.....	7
4.3. Principy a metody při práci s dětmi.....	8
4.3.1. Pedagogické.....	8
4.3.2. Při práci s pomůckami systému M. Montessori.....	9
5. Podmínky a organizace vzdělávání.....	9
5.1. Vybavení školy.....	9
5.1.1. Materiální podmínky – vnější.....	9
5.1.2. Materiální podmínky – vnitřní.....	9
5.2. Životospráva.....	10
5.3. Psychosociální podmínky.....	11
5.4. Organizace školy.....	12
5.4.1. Řízení školy.....	12
5.4.2. Personální zajištění.....	12
5.4.3. Spolupráce s rodiči.....	13
5.4.4. Celkové uspořádání školy a jednotlivých tříd.....	13
5.4.5. Charakteristika tříd	14
5.4.6. Organizace dne v MŠ.....	16
5.4.7. Organizace týdne v MŠ.....	16
5.4.8. Plánované aktivity.....	17
5.4.9. Pravidla pro pracovníky školy.....	17
6. Vzdělávací obsah.....	17
6.1. Integrované bloky – základní rozvrstvení.....	17
6.1.1. Obsah podtémat.....	18
6.2. Další aktivity.....	21
6.2.1. Nadstandardní nabídka činností.....	21
6.2.2. Organizační zajištění	22
6.3. Evaluační systém školy.....	23
6.3.1. Plán evaluace.....	24
7. Použité zdroje.....	24
Příloha 1 – Primární prevence sociálně patologických jevů u dětí v MŠ	25

1. Identifikační údaje

1.1. Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Úprkova 1

Adresa odloučeného pracoviště: Štefcova 1125, Hradec Králové 9, 500 09

Jméno ředitele: Mgr. Bc. Petr Lehký

Vedoucí učitelka MŠ: Jana Klazarová

Telefon: 495 263 310

Email: info@zsuprkova.cz, msmontessori@tiscali.cz

www: www.zsuprkova.cz

IČO: 70 886 113

Identifikátor školy: 600088901

IZO: d) mateřská škola – 108 007 898 (kapacita 40 dětí)

e) školní výdejna MŠ – 117 100 021 (kapacita 56 strážníků)

1.2. Zřizovatel

Název: Statutární město Hradec Králové

Adresa: ČSA 408, 502 00 Hradec Králové

Kontakty: Ing. Alena Synková - vedoucí odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže

Telefon: 495 707 701

Email: Alena.Synkova@mmhk.cz

Aktualizováno: říjen 2011/2012

Platnost: školní rok 2011/2012

Vytvořila: Jana Klazarová

Na zpracování se podílely: Mgr. Bc. Jitka Šálková
Jana Nováková

2. Vize mateřské školy

Motto: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“

Zařízení bude i nadále rozvíjet myšlenky a metodiku paní Marie Montessori, vytvářet pohodové a klidné prostředí bez zbytečného spěchu, kde vládne klid a přátelská atmosféra a k těmto principům podněcovat i rodiče.

Chceme zachovat heterogenní skupiny dětí ve třídách a vytvářet prostředí rozvíjející jejich senzitivní období.

Chceme vytvořit dobře vybavené, estetické a příjemné prostředí, které bude podněcovat činnosti vycházející z pedagogického systému M. Montessori, a ve kterém se budou všichni cítit dobře a příjemně.

Budeme pokračovat v rozvoji samostatných a zdravě sebevědomých dětí cestou přirozené výchovy.

Budeme v dětech i nadále rozvíjet zodpovědnost za vlastní chování a jednání.

3. Charakteristika školy

3.1. Typ a velikost školy

MŠ je odloučeným pracovištěm Základní školy a Mateřské školy, Hradec Králové, Úprkova 1. Přízemní budova, jejíž součástí je rozlehlá zahrada plná zeleně, se nachází v klidné lokalitě města Hradec Králové - Malšovicích. Pro školní rok 2011/2012 byla udělena výjimka KHS HK a kapacita školy byly navýšena na 42 dětí. Dvě vytvořené třídy jsou věkově smíšené – heterogenní.

Poloha MŠ umožňuje chodit s dětmi do okolí, které je spjato s přírodou, ve vzdálenějším okolí se nachází les.

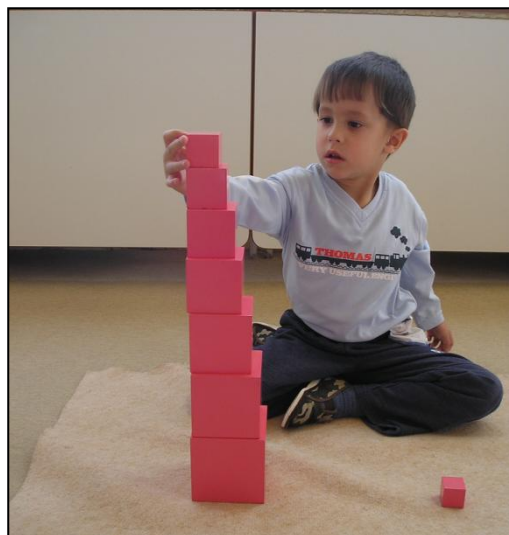
3.2. Spolupráce s dalšími partnery

Mateřská škola spolupracuje s Pedagogickou fakultou Univerzity Hradec Králové, je jejím metodickým pracovištěm. Dále spolupracujeme s VOŠ a SPgŠ Litomyšl, s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Hradci Králové. V rámci integrace dítěte s postižením je dalším z partnerů Speciálně pedagogické centrum Praha.

4. Charakteristika ŠVP

4.1. Název ŠVP

„Pomoz mi,
abych to dokázal sám“

4.2. Pedagogický systém Marie Montessori

4.2.1. Osobnost Marie Montessori

Maria Montessori (1870 - 1952) byla první ženou v Itálii, která studovala a studium úspěšně zakončila na lékařské fakultě v Římě. Stala se lékařkou a dokázala tehdejší společnosti, že ženy mohou být stejně schopné a úspěšné jako muži.

Tato významná žena byla velice vzdělaná. Vystudovala medicínu, filosofii, psychologii, pedagogiku, působila jako profesorka antropologie a biologie.

Na základě každodenního pozorování dětí a na základě praktických zkušeností z práce s nimi, vytvořila systém didaktického materiálu, prostřednictvím něž se každé dítě může rozvíjet samostatně, svým tempem. Dítě činnost vykonává podle své volby, na základě svých vnitřních potřeb.

Její metoda se začala používat ve Švýcarsku, Argentině, Anglii, Francii, Americe. Své myšlenky šířila i v dalších zemích světa – v Indii, Pákistánu, Norsku, Švédsku,...

Své teoretické znalosti i výsledky své práce shrnula v několika publikacích, které ji proslavily na celém světě.

Ve svých přednáškách kladla důraz na nejvýznamnější věc lidského bytí a tou je mír. M. Montessori chápala mír takto: „*Opravdový mír znamená vítězství spravedlnosti a lásky mezi lidmi: znamená lepší svět, ve kterém vládne harmonie.*“ A právě proto vkládala velkou naději do malého dítěte: „*Jsmo přesvědčeni, že dítě pro nás může udělat mnoho, více než my bychom mohli udělat pro něho.*“

4.2.2. Pomoz mi, abych to dokázal sám

Tato prosba malého dítěte k Marii Montessori se stala základem jejího pedagogického myšlení. „*Vidím novou cestu, protože již nemůžeme vycházet jen z nás samotných, z naší kultury, nýbrž z dítěte*“ (z přednášky M. Montessori v Miláně 1926).

Maria Montessori vycházela z pedagogického směru, tzv. pedocentrismu, kdy je dítě stavěno do středu pozornosti a cíle výchovy jsou podřizovány jeho osobnosti.

V dnešní době při jakémkoliv plánování činností v MŠ je nutné brát dítě jako osobnost, ze které musíme vycházet, jako střed našeho zájmu.

Jak často slýcháme prosbu dítěte „já sám“? Využijme této jeho spontaneity a aktivity, ke které potřebuje čas, naši lásku, trpělivost a klid. My jsme připraveni dítěti pomoci, ale pomocníkem bychom se měli stát teprve tehdy, až nás o to požádá. I když z počátku dítě své předsevzetí napoprvé, napodruhé nezvládne, dejme mu důvěru a podpořme ho v tom, že se mu to určitě jednou povede. Když budeme trpěliví a klidní a dítěti se jeho úmysl podaří, dojde k jeho obrovské radosti a sebeuspokojení - „**já jsem to zvládnul sám**“.

Proto v naší práci aplikujeme pedagogický systém, který na přelomu 19. a 20. století vytvořila významná osobnost, Maria Montessori.

4.2.3. Základní rozdělení didaktického materiálu

- Praktický život - suché aktivity
- mokré aktivity
- Smyslový materiál
- Jazykový materiál
- Matematický materiál
- Kosmický materiál

4.2.4. Související pojmy

➤ Připravené prostředí

- speciální didaktický materiál, uložený dle určitého systému
- učitel
  - je dítěti partnerem a pomocníkem
  - umí projevit lásku
  - je vstřícný, velmi trpělivý a klidný
  - pomáhá dítěti s výběrem činnosti, když se nudí nebo když není schopno se samostatně rozhodnout
  - pomáhá dětem, které o pomoc požádají
  - vede dítě k vlastní odpovědnosti

➤ Senzitivní fáze

- dítě je v některých obdobích svého života zvláště vnímavé, pro věc zaujaté a připravené osvojit si určité schopnosti velmi jednoduše
- tato období trvají jen určitou dobu a pak se nenávratně zakončí, ať už jsou využita nebo ne
- člověk se už nikdy nic tak lehce nenaučí jako právě v těchto obdobích
- průběh
  - 1) pomalý začátek
  - 2) vrchol (je snadno postřehnutelný)
  - 3) pomalé odeznívání

➤ Absorbující duch

- dítě má schopnost vše, co ho obklopuje „nasávat lehce jako houba vodu“, na rozdíl od dospělých se toto vstřebávání děje volně a nevědomě

➤ Polarita osobnosti

- maximální soustředěnost na určitou práci
- dítě nemá být rušeno a má mít prostor pro dokončení své práce

➤ Trojstupňová výuka

- 1) pojmenování učitelem spojené s ukázkou (předmětem – konkretizace)
- 2) fáze procvičování
- 3) aktivní ovládnutí (předmět může být vyměněn za obrázek – abstrakce)

➤ Elipsa

- slouží ke cvičení psychické a fyzické rovnováhy, ticha, k vnitřnímu zklidnění, ke koncentraci pozornosti, trpělivosti
- slouží k vzájemné komunikaci – děti zde mohou vyjadřovat své zážitky, představit svůj výrobek, společně zde vytváříme

pravidla soužití, hovoříme a diskutujeme na různá témata, děti zde mohou vyjádřit své názory

➤ Kontrola chyb

- didaktický materiál obsahuje kontrolní prvky, které spočívají např.
  - v mechanické kontrole
  - v opakujícím se cvičení, které vede ke zdokonalování v činnosti
  - v porovnání s předlohami
  - v pomoci učitele
  - v pomoci dětí

4.3. Principy a metody při práci s dětmi

4.3.1. Pedagogické

- ve třídách jsou heterogenní skupiny dětí (pomoc starších i mladším, je vytvořen větší prostor pro kooperaci)
- svoboda a volnost dítěte nespočívá v tom, že si dítě dělá, co chce, jeho jednání a chování je vymezeno určitými hranicemi
- jedná se o hranice
  - vlastních možností a schopností
  - jenž platí ve společenství lidí
  - dítě je vedeno k dodržování domluvených pravidel, k sebedisciplíně, k sebeovládání
- činnosti jsou cílené vzhledem k věku, konkrétním potřebám a individuálním zvláštnostem dítěte
- práce s dětmi je názorná, soustavná, systematická, promyšlená a pružná vzhledem k aktuálním změnám
- činnosti vedou k postupné samostatnosti dětí v oblasti osobní hygieny, prvků sebeobsluhy, prevence nejčastějších nemocí,...)
- respektujeme prostředí, ze kterého dítě přichází, jeho zdravotní stav, psychickou a sociální zralost
- dodržujeme zásady od jednoduchého ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu,...
- dítě
  - je pro nás partnerem
  - má možnost ověřit si své schopnosti, znalosti a dovednosti v praxi
  - může vyjádřit svůj názor a diskutovat o něm
  - má dostatek individuálních činností
  - má možnost se aktivně do činností zapojovat
  - má možnost pracovat individuálně i ve skupinách
  - má dostatek prostoru pro spontánní činnost
- dítě se učí systému a pořádku
- v Montessori systému děti s pomůckami *pracují*, proto tento výraz běžně používáme (ke svému zdravému vývoji potřebuje nejen hru, ale i práci)

- dítě snáze porozumí věcem, se kterými může vlastnoručně manipulovat
- využíváme metod monologu, dialogu, demonstrace a diskuse

4.3.2. Při práci s pomůckami systému M. Montessori

- učitelka pomůcku nabízí
- dítě se rozhodne s čím, kde, jak dlouho a s kým chce pracovat
- dítě pracuje v ohraničeném prostoru (kobereček, tác, podložka,...)
- věci jsou nazývány pravými jmény
- dodržování směru z levé strany ke straně pravé (příprava na psaní)
- dodržování směru shora dolů (příprava na psaní)
- od jednoduchého ke složitějšímu
- od konkrétního k abstraktnímu
- dodržování stále stejného postupu při předvádění učitelkou dítěti
- utvoření systému (např. rozčlenění předmětů dle barev, velikosti, tvarů apod.)
- vést dítě k tomu, aby pomůcku dokázalo uložit v pořádku
- ukázky (předvedení práce s pomůckou) probíhají bez slovního komentáře, aby se dítě soustředilo na samotný průběh činnosti
- slovně upozorňujeme pouze na důležité vlastnosti předmětů, aby si je dítě uvědomilo
- pomůcky obsahují kontrolní prvky
- dle vlastního rozhodnutí může dítě o pomoc požádat učitelku, kamaráda

5. Podmínky a organizace vzdělávání

5.1. Vybavení školy

5.1.1. Materiální podmínky – vnější:

Přízemní budova MŠ je součástí prostorné a hezké zahrady, která poskytuje dětem možnost vytvořit si vlastní herní koutky. Jsou zde vysázené túje do tvaru labyrintu. Pískoviště je dostatečně velké, denně je zakrýváno prodyšnou ochrannou plachtou.

Hračky, které děti mají na zahradě k dispozici, jsou průběžně obnovovány.

Na zahradě mají děti k dispozici i uměle vytvořený svah, který využívají ke hře během celého roku. Součástí zahrady jsou balanční a lezecké prvky, „Košíková“ a dva velké dřevěné stoly s lavicemi, u kterých děti mohou odpoledne svačit. Využívají je též ke hře se stavebnicemi, ke kreslení a k dalším aktivitám.

Před vstupní brankou je nevyhovující přístupová cesta. Magistrát města Hradec Králové jedná o možné přestavbě budovy mateřské školy, která by zajistila nejen vybudování dvou tříd, ale zároveň i navýšení kapacity zařízení.

5.1.2. Materiální podmínky – vnitřní:

Škola je po stránce materiální vybavena dobře, je však potřeba stále hračky či didaktický materiál obměňovat.

Stále chybí jedno umyvadlo, pro které není za současného stavu v umývárně místo. Tento stav by též vyřešila přestavba.

Aby mohl Montessori systém fungovat, jedním ze základních podmínek je tzv. „připravené prostředí“. Z prostorového hlediska tuto podmínku splňují 1. třída. Je zde uloženo významné množství Montessori materiálu, který podněcuje a podporuje individuální i skupinové činnosti dětí.

Prostory 2. třídy jsou rozděleny na pět rozměrově menších místností. Místa k ukládání pomůcek a hraček je zde méně. Třídy z tohoto důvodu nelze vybavovat větším množstvím didaktického materiálu, a proto musí být materiál obměňován častěji. Děti z 2. třídy tedy nemají stejnou příležitost pracovat s tímto materiálem jako děti v 1. třídě. I když je zde počet dětí menší, práce učitelky je mimo jiné náročnější v tom, že musí mít přehled o dění ve všech místnostech. 2. třída má taktéž omezené prostory pro náročnější pohybové aktivity. I tuto situaci by vyřešila přestavba či rozšíření objektu.

Problémovější situace nastává v době ranního příchodu dětí a rodičů do MŠ. Tzv. prosklenou chodbu, kterou se původně vcházelo do prostor 2. třídy nelze z bezpečnostních důvodů využívat. Proto všechny děti a rodiče vchází hlavním vchodem. Děti z 2. třídy musí přecházet přes 1. třídu, musí si přenášet obuv v rukách a podobně. Činnost dětí z 1. třídy je tím určitým způsobem narušována.

Každé dítě má možnost vybrat si z nabízených činností právě tu, která ho zajímá, která ho nějakým způsobem oslovila. Postupem času si zvyká pracovat v ohraničeném prostoru např. na různě velikých táccích, podložkách, koberečkách,...atd. Tím si lépe udrží kolem sebe pořádek. Ostatní děti se současně učí respektovat jeho prostor pro hru.

Pomůcky jsou viditelně uloženy v otevřených policích a tím se děti v nabídce lépe orientují.

Strava je do MŠ dovážena. Překážku při převážení stravy do výdejny tvoří dva vyvýšené dveřní prahy, vozík musí převážet dva lidé.

Zaměstnancům slouží k převlékání a ukládání osobních věcí velmi malá šatna, která funguje současně jako knihovna a kabinet. Tím schází prostor pro uskladňování pomůcek a hraček, které zrovna nejsou využívány. I zaměstnanci by si do budoucna zasloužili vhodnější zázemí. V případě zahájení přestavby MŠ, se tato situace vyřeší.

5.2. Životospráva

Do mateřské školy se dováží strava z jídelny ZŠ Štefcova. Jídlo dětem chutná, často si chodí přidávat. Pravidelně každý den je strava obohacena o ovoce, zeleninu nebo saláty zeleninové i ovocné. Strava je velmi pestrá. Děti nejsou do jídla nuceny, jedí podle své chuti.

Teplota jídla je každodenně měřena a zapisována do příslušné tabulky.

Paní vedoucí školní jídelny je velmi vstřícná, vždy vyhoví našim individuálním potřebám z hlediska zajištění náhradní svačiny a pití v době školních výletů, akcí mimo MŠ, apod.

Pitný režim je zajištěn po celý den a nápoje jsou doplňovány podle potřeby. Děti mají svůj hrneček, mohou si pití nalévat samy kdykoli během dne. Zakoupili jsme termonádobu s kohoutkem, kterou snadno přeneseme i na zahradu, takže tekutiny mají k dispozici i při pobytu venku. Hrnečky si berou s sebou a mohou se libovolně podle potřeby napít.

Pokud k nám přichází dítě z rodiny, která je zvyklá pít pouze vodu, vycházíme mu vstříc.

S rodiči se domluvíme na podmínkách, které splňují hygienická pravidla.

Děti jsou vedeny k čištění zubů po obědě. Pokud mají potřebu, mohou si je vyčistit i po svačině.

Mají dostatek prostoru pro spontánní pohyb jak uvnitř zařízení, tak i venku. Denně zařazujeme řízené pohybové aktivity (např. tělovýchovné chvílky, pohybové hry, jógu,...).

Tzv. „velký tělocvik“ probíhá dle možností ve třídě, nemáme k dispozici tělocvičnu. Děti se mohou pohybovat po celém prostoru školní zahrady dle dohodnutých pravidel. Pobyt a činnosti venku jsou přizpůsobovány aktuálnímu počasí.

5.3. Psychosociální podmínky

Organizace dne (režimové momenty) vychází a reaguje na potřeby dětí. Děti mají velký prostor pro individuální činnost (pomůcky M.M.). Činnosti jsou různorodé a zaměřené tak, aby děti mohly pracovat samostatně, v menších či větších skupinách.

Dítě má dostatek času na adaptaci v novém prostředí, může být pouze pozorovatelem toho, co se kolem něho děje. V zařízení je vytvořena ideální možnost pro individuální činnost dítěte (nabídka pomůcek M.M.).

Délka pobytu dítěte v zařízení může být po dohodě s rodiči v kratším časovém úseku, rodič může být přítomen a postupně se společně snažíme o bezproblémové zařazení dítěte do kolektivu.

Pokud se objeví nějaký konflikt, hledáme s dětmi společná řešení – dohodnutí pravidel. Děti si pravidla lépe uvědomují, pokud se na jejich vytvoření podílí.

Přistupujeme k dětem individuálně, bereme v potaz jejich nálady, zvláštnosti a také rodinné prostředí, ze kterého přicházejí. Činnosti s dětmi jsou přizpůsobovány individuálním i věkovým zvláštnostem, jejich potřebám i nenadálým změnám.

Snažíme se vytvářet takové prostředí, ve kterém se dětem bude líbit a školu tak budou navštěvovat rády.

Respektujeme individuální potřeby odpočinku. Dětem s menší potřebou spánku a „předškolákům“ jsou po relaxaci nabízeny náhradní nespavé aktivity v prostorách volné třídy. Dětem, které na lehátku neusnou, jsou též nabídnuty náhradní činnosti.

Součástí činností v mateřské škole je komunitní kruh. Děti prostřednictvím komunitního kruhu mohou hovořit na volné nebo určité téma. Když nechtějí, hovořit nemusí. Učí se dodržovat dohodnutá pravidla, respektovat druhou osobu, nevstupovat do řeči ostatních, čekat, až právě na ně dojde řada.

Během týdne zařazujeme chůzi po elipse se správným odvíjením chodidla. Jedná se o relaxační cvičení doplněné vhodnou relaxační hudbou. Dvě z učitelek cvičí s dětmi jógu.

Pokud dítě neprojeví zájem zúčastnit se společných řízených činností, je mu dopřán prostor i čas na to, aby si individuálně pracovalo s tím, co jej zajímá a svou činnost také v klidu dokončilo. Pokud si dítě chce dokončit práci jindy, označí ji společně domluvenou značkou a může si její dokončení nechat třeba až na další den.

Ve třídách nejsou katedry, učitelka používá stejný nábytek jako děti. Je jim rovnocenným partnerem, nedává dětem najevo, že je něco více.

Výhodou pedagogiky M.M. je v tom, že jednotlivé pomůcky obsahují kontrolní prvky. Dítě se může opravit samo, nepotřebuje hodnocení dospělého, pokud ho po něm nevyžaduje. Pokračuje si svým individuálním tempem, zjišťuje míru svých schopností.

Učitelka v tomto případě připravuje podnětné prostředí, dále plní roli pomocníka a to tehdy, je-li o pomoc požádána. V případě dětí, které např. zatím nemají odvalu si o pomoc říci, nabízí pomoc sama učitelka. Jedná se o děti v období adaptace na nové prostředí, děti ostýchavé,...Je pozorovatelem toho, čím a jakým způsobem dítě pracuje a vede o tom individuální záznamy. Dětem pomůcky nabízí, ukazuje, jak se s pomůckou pracuje, upozorňuje na prvky kontroly a způsob uložení. Při předvádění téměř nepoužívá mluveného projevu, aby neodpoutávala soustředění dítěte. Pomůcky i vlastnoručně vyrábí a tím podporuje specifické zájmy dětí, tzv. „senzitivní fáze“ (viz. Pedagogický systém M.M.).

Děti jsou systémem M. Montessori vedeni k samostatnosti, k sebehodnocení, k sebedůvěře, k seberealizaci, k disciplíně, k odpovědnosti za své chování a jednání.

5.4. Organizace školy

5.4.1. Řízení školy

Mateřská škola je odloučeným pracovištěm Základní školy a Mateřské školy, Hradec Králové, Úprkova 1. Mateřskou školu řídí ředitel základní školy Mgr.Bc. Petr Lehký. V MŠ je vedoucí učitelkou jmenována Jana Klazarová.

Všechny pracovnice mají určené své povinnosti, pravomoci i úkoly.

5.4.2. Personální zajištění

Všechny pedagogické pracovnice jsou kvalifikovány a jsou kompetentní pracovat s dětmi předškolního věku. Jedna z učitelek dokončila a druhá pokračuje ve studiu ročního diplomového kursu Montessori, akreditovaného MŠMT, k získání Národního Montessori diplomu.

Jedna učitelka vykonala státní zkoušku z logopedie. Je kompetentní provádět s dětmi logopedickou prevenci a případně zákonným zástupcům doporučit individuální logopedickou péči.

Všechny učitelky se i nadále vzdělávají a využívají programových nabídek zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, mají k dispozici velké množství odborné literatury, která se týká výchovně-vzdělávacích problémů dětí.

Přímá pracovní doba učitelek je rozdělena do třítydenních cyklů – ranní, středová a konečná služba. Služby jsou rozvrženy tak, aby splňovaly zásady bezpečnosti dětí. Pokud se účastníme akcí konajících se mimo MŠ (divadlo, výlet,...) je jako další dozor určena provozní pracovnice.

Při organizování výletů, zotavovacích akcí, apod. určuje ředitel školy k zajištění bezpečnosti další zletilou osobu způsobilou k právním úkonům a která je v pracovně - právním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost mateřské školy.

Při integraci dítěte s Downovým syndromem jsme dříve využívali pomoci osobních asistentek, které nebyly zaměstnankyněmi školy. Dnes již asistence není potřeba. Pro letošní školní rok jsme integrovali další dítě s postižením.

Pedagogické pracovnice

Jana Klazarová

- vedoucí učitelka

Jana Nováková

- učitelka
- zástupkyně vedoucí učitelky v době její nepřítomnosti

Mgr.Bc. Jitka Šálková

- učitelka

Provozní zaměstnanci

Stanislava Stannerová

- školnice
- zástup pracovnice obchodního provozu v době její nepřítomnosti

Monika Říhová

- pracovnice obchodního provozu
- zástup školnice v době její nepřítomnosti

5.4.3. Spolupráce s rodiči

Při MŠ je ustanoveno občanské sdružení Klub rodičů a přátel Mateřské školy II., Hradec Králové. Díky jeho podpoře je každoročně program MŠ obohacen jak o didaktické pomůcky, tak i o společné akce, které si rodiče ve spolupráci s učitelkami pro děti organizují sami.

Aby se lépe seznámili s pedagogikou M.M., připravujeme pro ně setkání, na kterých si mohou vyzkoušet práci s Montessori materiálem společně se svými dětmi a lépe tak pochopit filozofii tohoto systému.

Rodiče mají možnost účastnit se hry svého dítěte a to především v odpoledních hodinách. Mohou být nablízko dítěti i při jeho zhoršené adaptaci na novém prostředí.

Rodiče jsou včas a dostatečně informováni o činnostech, které se v MŠ chystají písemnou formou na místech k tomu určených. Informace mají k dispozici i prostřednictvím webových stránek školy www.zsuprkova.cz – Mateřská škola.

Rodiče se po vzájemné dohodě s učitelkami mohou domlouvat na společných schůzkách dle své potřeby a informovat se tak o svém dítěti. K dispozici jsou jim portfolia, diagnostické listy i záznamy o práci s pomůckami. Dle potřeby pro ně organizujeme společné schůzky, které se týkají aktuálního dění v MŠ.

Rodiče si mohou ve škole půjčovat odbornou literaturu, která se vztahuje k řešení různých výchovně-vzdělávacích problémů, tyto problémy konzultovat s učitelkami a společně nalézat řešení.

Učitelky se k dalším informacím, které jim rodiče poskytnou (např. problémy v rodině,...) chovají diskrétně a považují tyto a další informace za důvěrné.

5.4.4. Celkové uspořádání školy a jednotlivých tříd

40 (42) dětí, které navštěvují MŠ, je rozděleno do 2 heterogenních (věkově smíšených) oddělení.

Kritéria pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v MŠ zřizovaných statutárním městem Hradec Králové pro školní rok 2011/2012 byla:

K předškolnímu vzdělávání v mateřské škole, zřizované statutárním městem Hradec Králové, budou přijímány děti s místem trvalého pobytu na území města (za trvalý pobyt dítěte na území města lze považovat i situaci, kdy zákonní zástupci dítěte dlouhodobě žijí na území města v pronájmu a tuto skutečnost ředitelce školy doloží kopií nájemní smlouvy, která je uzavřena na dobu delší než 1 rok nebo na dobu neurčitou).

- 1) Děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které dosáhnou věku 6 letv období od 1. 9. do 31. 8. příslušného školního roku a děti s odkladem školní docházky.
- 2) Děti, které dosáhnou věku dítěte 3 let k 31. 12. 2011 a splňují tyto podmínky:
  - a. jsou přihlášeny k pravidelné celodenní docházce,

- b. zákonný zástupce dítěte nepobírá ke dni nástupu dítěte k předškolnímu vzdělávání rodičovský příspěvek,
  - c. v mateřské škole, popřípadě v ZŠ Úprkova se již vzdělává sourozenec dítěte.
- 3) Děti, které nesplňují podmínky stanovené v bodě 2. a u kterých budou individuálně zohledněny jejich vzdělávací potřeby.

V případě, že mateřská škola obdrží větší počet žádostí dětí, splňujících podmínky v bodě 2., než má volných míst k předškolnímu vzdělávání, bude dalším kritériem pro rozhodnutí ředitelky mateřské školy o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání datum narození dítěte. Věk dítěte nerozhoduje v případech, kdy žádají o přijetí k předškolnímu vzdělávání sourozenci různého věku.

Děti jsou do tříd zařazovány tak, aby věk a pohlaví dětí byli v každé třídě přibližně v rovnováze. 1. třídu navštěvuje 26 (28) dětí, do 2. třídy chodí 14 dětí. Děti s odkladem školní docházky zůstávají ve svých kmenových třídách.

Ve 2. třídě jsou integrovány 2 děti s postižením. Počet dětí odpovídá §2 Vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání.

5.4.5. Charakteristika tříd

1.třída

(zpracovala Jana Nováková)

Prostor velké třídy je opticky rozdělen ozdobným závěsem na dvě části. Zdi jsou vymalovány meruňkovou barvou, do jednoho metru je bílý omyvatelný nátěr.

První část místnosti je vybavena různě vysokými dětskými stolkami a židlemi. Podlaha je pokryta žlutým linoleem, které se začíná na některých místech trhat. Uvítali bychom jeho výměnu. Děti se ve třídě mohou věnovat různým činnostem podle svého výběru. Jsou zde dvě skříňky, které se využívají k praktickému životu – zde se děti setkávají se „suchými“ a „mokřými“ aktivitami, při kterých nacvičují činnosti běžného života (přesýpání, nabírání, přelévání,...). Dále je ve třídě koutek výtvarných a pracovních činností. Zde jsme vyčlenili jeden stůl pro práci s výtvarným a pracovním materiálem, který není nutné uklízet, ale může být dětem k dispozici po celý týden.

Děti mají možnost dodržovat pitný režim během celého dne. Každé dítě má k dispozici vlastní hrníček.

Ve druhé části místnosti je položen nový oranžovo-hnědý koberec, na kterém je nalepena elipsa ze suchého zipu.

Pomůcky jsou vyrovnány v bílém policovém nábytku. Každá pomůcka má své místo, které děti bez problému najdou díky praktickému označení (kvetičky v barvě, která je přidělena jednotlivým oblastem). Nábytek však neodpovídá potřebám dětí, je příliš vysoký. Děti na pomůcky často nedosáhnou. Třída je vybavena originálním Montessori didaktickým materiálem holandské firmy „Nienhuis“. Didaktický materiál je doplněn množstvím pomůcek zakoupených v našich obchodech, nebo vyrobených samotnými učitelkami. Pomůcky jsou v policích průběžně obměňovány.

Každá skříňka obsahuje didaktický materiál k jednotlivým oblastem podle Montessori metody. Najdeme zde pomůcky k přípravě:

- Smyslové výchovy – děti procvičují hmat, čich, sluch, zrak.
- Matematické – děti mají možnost se seznamovat s matematickými pojmy, čísly i číselnými operacemi.

- Českému jazyku – děti se seznamují s písmeny, s hláskami na začátku slov. Byla zakoupena nová knihovna pro děti.
- Kosmické výchovy – děti zde mohou pozorovat přírodniny pomocí lupy, seznamovat se s globusem, s mapou světa, poznávat a zkoumat svět.
- Hudební výchovy – děti zde mají možnost seznámit se s hudebními nástroji (dřívka, zvonky, ...). Hudební koutek však není dostatečně vybaven, přáli bychom si spíše izolovanější prostor od ostatních hluků.

V této druhé části místnosti se nachází akvárium s rybičkami, o které se děti starají.

V zadní části se nachází dvě malé místnosti. V jedné jsou uloženy běžné hračky a tělocvičné náčiní. V druhé je uložen různý výtvarný materiál, který používají děti i učitelky. Jsou zde uložena i dětská lůžka, která jsou zdravotně nezávadná a bezpečná estetického vzhledu a jsou přizpůsobená antropometrickým požadavkům. Vše je zakryto béžovým závěsem.

Na stěně naproti oknům je kalendář ročních období a měsíců, který vytvořila třídní učitelka pomocí korku a barevných papírů.

Třída jsou velká okna, takže je zde dostatečné množství světla a děti mají krásný výhled do zahrady.

Po navýšení kapacity je v 1. třídě celkem 28 dětí, z toho 13 dívek a 15 chlapců. Odklad školní docházky mají 3 děti, předškolních dětí je 8, ve starší věkové skupině je 8 dětí, v mladší věkové skupině je 7 dětí a nejmladší jsou 2 děti.

2.třída

(zpracovala Mgr.Bc. Jitka Šálková)

Do druhé třídy dochází čtrnáct dětí, z toho je devět chlapců a pět dívek.

Prostor druhé třídy je členitý. Skládá se ze tří menších místností. První místnost je využívána jako jídelna a prostor pro pomůcky Montessori především z oblastí praktického života, smyslové výchovy a kosmické výchovy. Podlaha je pokryta žlutým linoleem. Stěny třídy jsou vymalované bíle a do výše jednoho metru od země vytapetované omyvatelnou tapetou s korkovým motivem. Prostor je vybaven různě vysokými stoly a židlemi dle potřeb dětí. Pomůcky M. Montessori, další doplňkový materiál a výtvarné potřeby jsou uloženy v bílých policových skřínkách tak, aby byli přístupné každému dítěti. Nachází se zde i speciální poličky s potřebami pro úklid. Třída je vybavena akváriem a pokojovými květinami.

Hned naproti se nachází prostor pro celotýdenní výtvarné činnosti. Dítě má možnost si během týdne něco vyrobit či namalovat obrázek k probíranému tématu. Jsou zde i uloženy vlastní košíky dětí s osobními věcmi (fixy, pastelky, ...).

Třetí místnost je oddělena chodbou, na které se nachází bílá police s portfolii dětí, kam si samy zakládají vypracované úkoly a velká nástěnka s výtvary dětí. Poslední místnost je vymalována žlutou barvou a stěny jsou ozdobeny zelenou sítí, kam věšíme obrázky dětí. Podlaha je pokryta šedomodrým kobercem. Zde jsou dřevěné police se stavebnicemi. Na jedné ze skříněk jsou uloženy elektrické varhany. Uprostřed třídy je elipsa. Součástí místnosti je i koutek s kuchyňkou, kočárkem a malým stolkem. V nejbližší době bude tato třída vybavena novým nábytkem.

Vedle této místnosti se nachází šatna a sociální zázemí, které jsou odděleny zatahovacími dveřmi.

Pro svoje členění je náročnější na orientaci dětí. Za výhodné považujeme možnost oddělení Montessori pomůcek a rušných stavebnic. Dítě má tak klid a ticho pro práci s pomůckami.

5.4.6. Organizace dne v MŠ

Denní řád

6.30 – 8.25

- činnosti dle volby dětí
- práce s pomůckami M. Montessori
- elipsa
- pohybové aktivity

8.30 – 8.50

- svačina

8.50 – 9.10

- činnosti vycházející z třídního vzdělávacího programu mateřské školy

9.20 – 11.20

- pobyt venku

11.30 – 12.00

- oběd

12.15 – 14.00

- odpočinek
- nespavé aktivity předškolních dětí

14.00 – 14.20

- svačina

14.20 – 16.00

- opakující činnosti navazující na třídní vzdělávací program mateřské školy
- činnosti dle volby dětí

5.4.7. Organizace týdne v MŠ

- elipsa – 2 - 3x týdně

- prvky jógy - 3x týdně
- pohybové chvílky - denně
- „velký tělocvik“ - 1x týdně
- výtvarná nebo pracovní činnost - 1x týdně
- grafomotorický cvik - 1x týdně (u dětí 5 – 6letých v rámci nespavých aktivit častěji)
- komunitní kruh

5.4.8. Plánované aktivity

viz. www.zsuprkova.cz – Mateřská škola

Aktivity jsou postupně aktualizovány.

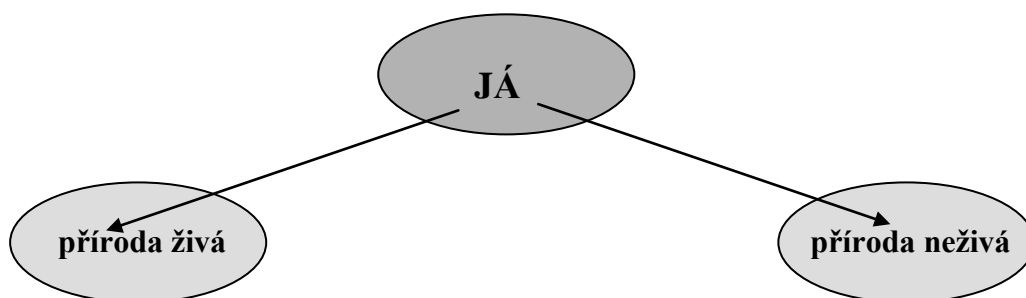
5.4.9. Pravidla pro pracovníky školy

V našem zařízení si pomáháme vzájemně nad rámec povinností každé z nás. Nerozlišujeme provozní a pedagogické pracovníce, jsme jeden kolektiv a takto vystupujeme před dětmi i před veřejností.

V zařízení je klidná, pohodová atmosféra. Všichni mohou vyjádřit svůj názor. Pokud nastanou nějaké problémy, řešíme je co nejdříve, přiměřenou formou. Navzájem se respektujeme. Všechny pracovníce chtějí a pracují dobře.

6. Vzdělávací obsah

6.1. Integrované bloky – základní rozvrstvení

Oba integrované bloky prolínají celým školním rokem. Podrobnější rozdělení na jednotlivá podtémata je zpracováno v Třídním vzdělávacím programu mateřské školy formou myšlenkových map. Učitelky si jednotlivá podtémata vybírají dle potřeb dětí a dle aktuálních podmínek. V 1. pololetí jsou podtémata probírána v kratších časových úsecích, ve 2. pololetí každoročně zařazujeme podtéma dlouhodobé, které má podobu projektu. Učitelky se po vzájemném výběru tématu domlouvají, co budou probírat a společně vytvoří rámcové cíle, které z oblasti vycházejí.

6.1.1. Obsah podtémat:

Rostliny		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznamování s rostlinami v různých obdobích v roce <ul style="list-style-type: none"> · pojmenovávání · podmínky pro život · části rostlin · barvy · péče · rozdíly · užitek · nebezpečí pro lidi 	Bez péče některé rostliny zahynou – mohou jim pomoci. Některé rostliny dokážou vyrobit kyslík – mohou dýchat. Rostliny nám zkrášlují prostředí.	Vím, jak pečovat o rostliny (ve třídě a na záhonku MŠ). Vím, že rostliny jsou důležité pro náš život. Rostliny nebudu zbytečně trhat.

Související činnosti:

- pokusy
- péče o květiny v MŠ
- zahrada MŠ
  - záhonek
  - hrabání listí
  - sběr jablek, ořechů a šišek
  - ekologický kontejner
- příprava pokrmů

Houby		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznamování s některými druhy hub <ul style="list-style-type: none"> • vzhled • barvy • části • užitek • nebezpečí pro lidi 	Houba není rostlina. Některé houby jsou jedovaté.	Když houbu neznám, nebudu ji trhat a ochutnávat. Všechny houby patří do přírody, nebudu do nich kopat.

Související činnosti:

- výstava hub
- poznávání některých hub v lese

Živočichové		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznamování s různými druhy živočichů <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovávání • prostředí • způsob života 	Někteří živočichové potřebují pomoc člověka – mohou jim pomoci i já. Některá zvířátka mohou být nemocná.	Umím pomoci zvířátkům, vím kdy a jak. Nebudu se přibližovat ani hladit neznámá zvířátka. Od cizího člověka si nic

<ul style="list-style-type: none"> • potravní řetězec • části těla • užitek • zdraví • nebezpečí 	Někteří lidé mohou být zlí.	nevezmu.
---	-----------------------------	----------

Související činnosti:

- péče o akvarijní ryby
- péče o krmítko
- pomoc zvířátkům v zimě - les
- návštěva a finanční podpora psiho útulku v Malšovicích
- výlet
- adopce živočicha

Péče o sebe sama

Prostřednictvím pedagogiky M.Montessori (specifický didaktický materiál a přístup dospělého) se dítě dokáže velmi dobře orientovat v činnostech, s nimiž v životě běžně setkává:

- přesypání sypkých materiálů
- nabírání různým náčiním (lžice, naběračka, pinzeta,...)
- nalévání, přelévání tekutin
- prostírání
- úklid po jídle
- otírání stolů
- zametání
- strouhání
- čištění – zrcátka, bot, kovu,..
- krájení

→ a další oblasti **Praktického života.**

Dále:

- vytváření systému a pořádku při práci
- orientace v encyklopediích, v mapách,...
- orientace v oblasti živé a neživé přírody
- orientace v matematice
- orientace v českém jazyce
- orientace smyslová

→ **vzhledem k jeho individuálním schopnostem.**

Roční období		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznámení s druhy u nás v ČR <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovávání • projevy • znaky • chování některých živočichů • tradice 	Příroda se mění. Lidé dodržují různé tradice. Tradice jsou v různých zemích různé.	Víím, co se obléci, když je zima, a když je teplo. Zním některé tradice. Umím obdarovat své blízké.

Související činnosti:

- oslavy tradičních svátků
- pozorování jevů a změn v přírodě
- pomoc zvířátkům
- výzdoba prostředí
- využití přírodnin
- pečení

Voda		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznámení <ul style="list-style-type: none"> • vodní plochy • koloběh vody • užitek • skupenství • čistota • živočichové • rostliny • zvuky • projevy 	V některých zemích je vody nedostatek. Voda na pití se musí čistit. Voda na pití teče doma a v MŠ z kohoutku, dá se zakoupit v obchodě.	Víím, jak šetřit vodou. Mohu pomoci těm, kdo mají vody nedostatek. Víím, proč nebudu pít vodu v přírodě.

Související činnosti:

- pokusy
- práce s mapou
- pozorování jevů v přírodě
- finanční podpora zemí s nedostatkem vody

Země a vesmír		
Poznatek	Hodnota	Postoj
Seznámení <ul style="list-style-type: none"> • vznik vesmíru • pojmenovávání (Země, mapa, globus, světadily,...) • počasí • živočichové • rostliny • kultura • přírodní jevy 	Lidé mohou vypadat jinak než já. Mám se dobře? Někteří lidé jsou chudí a mají málo vody. Já jsem součástí vesmíru.	Mohu si takové lidi prohlédnout, ale nebudu se jim smát. Víím, jak mohu pomoci.

Související činnosti:

- třídění odpadu v prostorách MŠ – barevné kontejnery
- pokusy
- návštěva Hvězdárny a planetária Hradec Králové
- práce s mapou

Časový plán:

Podtémata jsou většinou krátkodobého charakteru. Učitelky reagují na potřeby dětí, vychází z toho, jestli látka děti oslovila, zda se jí zabývat déle nebo ji zakončit. Podtémata dlouhodobá mají formu projektu.

6.2. Další aktivity

6.2.1. Nadstandardní nabídka činností

Míček

- 2x za 3 týdny pod vedením Jany Novákové, učitelky MŠ
- pondělí

Jazýček

- 2x za 3 týdny pod vedením Mgr.Bc. Jitky Šálkové, učitelky MŠ
- úterý

Učíme se anglicky

- 1x týdně pod vedením Lucie Podmelové, studentky VŠ
- čtvrtek

Výuka hry na zobcovou flétnu

- 1x týdně pod vedením Mgr.Petra Skořepy, učitele ze ZŠ Úprkova

Kurz plavání

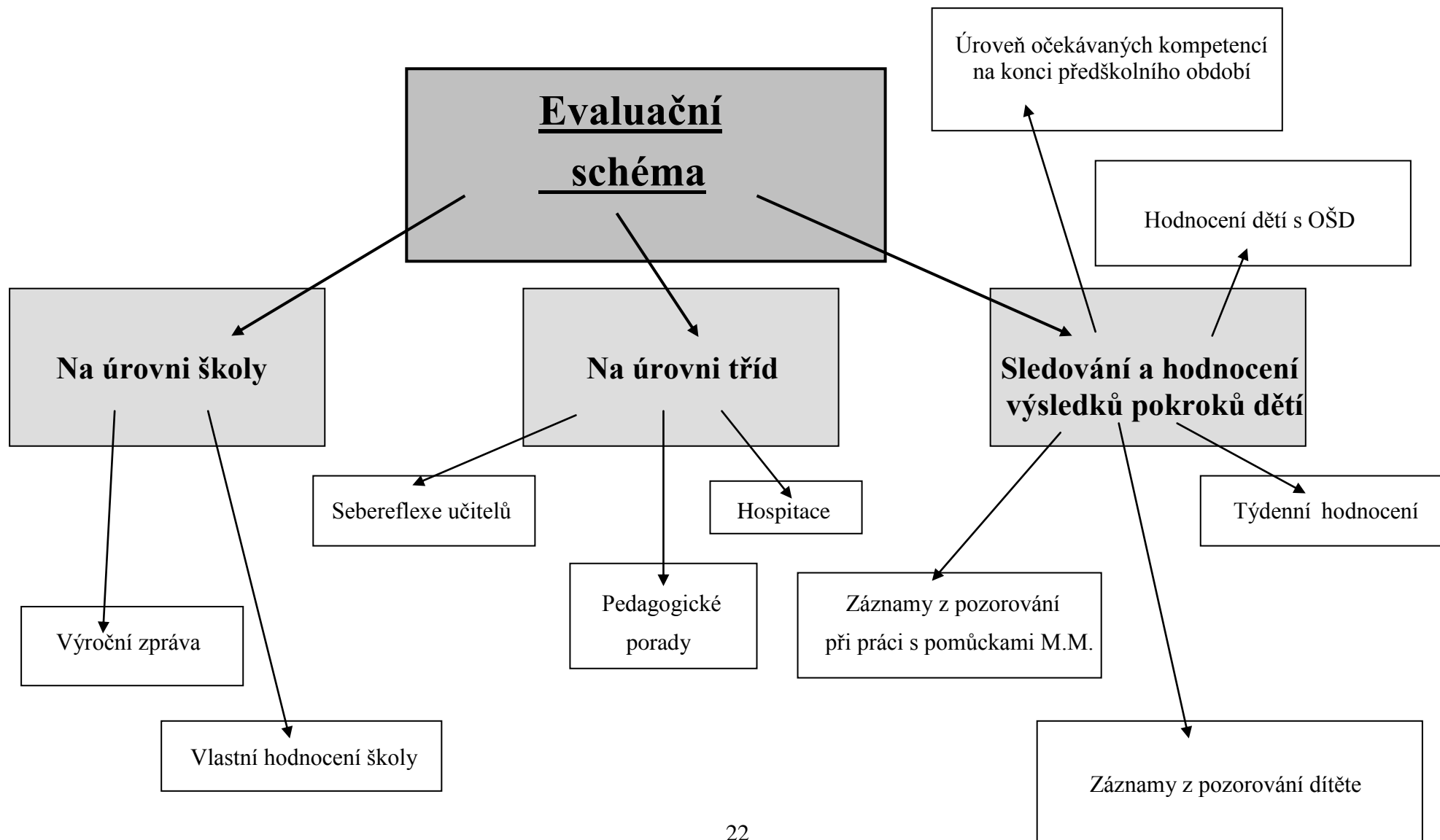
- 1x týdně pod vedením Mgr.Sylvy Prokopové, učitelky ZŠ Štefcova
- 10 lekcí

6.2.2. Organizační zajištění

Nadstandardních aktivity (Míček, Jazýček, Učíme se anglicky a Výuka hry na zobcovou flétnu) probíhají v prostorách MŠ. Učitelka předá děti vedoucím aktivit před jejich začátkem. Ti po ukončení programu předají děti učitelce, která má odpolední službu. Během aktivit zodpovídá za děti osoba, která ji vede – jedná se o zaměstnance ZŠ a MŠ, Hradec Králové, Úprkova 1.

Kurz plavání probíhá v bazénu Základní školy a Mateřská školy, Hradec Králové, Štefcova 1092. Do budovy základní školy převádí děti učitelka MŠ, která jim v šatně pomůže s převlékáním a umytím. Pak předá děti učitelce, která vede kurz plavání. Učitelka MŠ je neustále přítomna výuce plavání v prostorách, kde se bazén nachází. Pomáhá dětem při přechodu na WC nebo s případnou očistou. Před skončením výuky přichází jedna z provozních pracovníků, která pomůže učitelce děti umýt, převléknout a usušit jim vlasy. Pak společně odcházejí zpět do MŠ.

6.3. Evaluační systém školy

6.3.1. Plán evaluace

Na úrovni školy			
CO	KDY	ZODPOVÍDÁ	ZÁZNAM
Výroční zpráva	1 x ročně	Vedoucí učitelka	Vytvořený dokument
Vlastní hodnocení školy	1 x za 3 roky	Vedoucí učitelka	Vytvořený dokument

Na úrovni tříd			
CO	KDY	ZODPOVÍDÁ	ZÁZNAM
Pedagogické porady	Podle potřeby	Vedoucí učitelka	Zápis z pedagogických porad
Hospitace	2 x ročně	Vedoucí učitelka	Záznam z hospitační činnosti
Sebereflexe učitelů	2 x ročně	Všechny učitelky	Záznamový arch

Sledování a hodnocení výsledků pokroků dětí			
CO	KDY	ZODPOVÍDÁ	ZÁZNAM
Týdenní hodnocení	1 x týdně	Všechny učitelky	Záznamový arch
Záznamy z pozorování při práci s pomůckami M.M.	průběžně	Všechny učitelky	Záznamové archy
Záznamy z pozorování dítěte	3 x ročně	Všechny učitelky	Záznamové archy
Úroveň očekávaných kompetencí na konci předškolního období	1 x ročně	Všechny učitelky	Záznamový arch

7. Použité zdroje

- Výzkumný ústav pedagogický v Praze – *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*
  - *předškolní vzdělávání*
- Výzkumný ústav pedagogický v Praze – *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*
- Karel Rýdl - *Principy a pojmy pedagogiky Marie Montessori*
- Věra Šebestová, Jana Švarcová – *Maria Montessori aktuálně*
- kolektiv autorek – *Evaluace v MŠ*
- MŠMT – Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Příloha 1

Primární prevence sociálně patologických jevů u dětí v MŠ

MŠ nemá samostatně vytvořený program, jelikož se určitá problematika dětí v mateřské škole netýká. Učitelky mohou v rámci spolupráce se ZŠ využít poradenství školního metodika prevence.

Zpracováno na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Č. j.: 20 006/2007-51.

add(2)

- a) Předcházení rizikovým jevům v chování žáků:
  - prvky šikany.
- b) Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
  - domácího násilí,
  - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
  - ohrožování mravní výchovy mládeže,
  - poruch příjmu potravy.

Prevence:

- vytvoření prostředí důvěry učitelka ↔ dítě
- pozorování
  - hry dětí
  - případných změn v chování dítěte
  - chování dětí v kolektivu ostatních
- vnímání a případný rozbor výtvarných projevů
- podpora zdravého životního stylu

Vedení dětí:

- k dodržování pravidel soužití v MŠ
- k usměrňování nežádoucích projevů v chování
- k odmítání nežádoucího chování lidí ze svého okolí
- dokázat říci „to se mi nelíbí“, „to mi nedělej“
- kde v případě potřeby hledat pomoc
- k aktivním pohybovým činnostem
- k osobní a duševní hygieně
- k rozlišení co prospívá zdraví a co mu škodí
- k povědomí o lidském těle
- k dodržování pitného režimu
- k dodržování pravidel soužití v MŠ
- k nenásilnému zvládnutí konfliktů
- k vytváření zdravého sebevědomí

→ rozhovory s dětmi, modelové situace, komunitní kruh na problémová témata

Povinnost zaměstnanců MŠ

Při podezření na případy v bodě 2) toto neprodleně nahlásit vedoucí učitelce MŠ, která informuje ředitele školy. Po té toto podezření vedoucí učitelka oznámí na Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MMHK – Sociálně právní ochrana dětí.

Zpracováno na základě Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Č. j.: 20 006/2007-51.

V Hradci Králové, 19.10.2011

Jana Klazarová
vedoucí učitelka

Mgr.Bc.Petr Lehký
ředitel školy